

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

cessat etiam injuria, ratione domini: Ergo filios vernarum seu mancipiorum infidelium, invitis parentibus baptizare licet.

Confirmatur: Quamvis parentes jure naturali sine liberi, tamen jure gentium privantur libertate: Ergo similiter licet jure naturali habeant potestatem supra parvulos suos, jure tamengentium ea privantur: Ergo potest dominus filium sui mancipii, per venditionem, aut donationem, a parentibus separare, eo sine ut baptizetur si enim ob quemcumque finem honestum, vel pro sola utilitate sua, id potest; cur etiam id non poterit propter Baptismum tali parvulo conferendum.

Neque verò tantum potest dominus, sed etiam tenetur, per se loquendo, sua hujusmodi mancipia, sive domi nata, sive bello justo capta, sive empta, baptizare in infantia; & christianè educare: quia parentes Christiani hoc debent suis liberis: dominus autem succedit in jus & curam parentum. Et confirmatur ex illo Apostoli Ad Timotheum. 5. *Si quis suorum, & maxime dominorum, curam non habet, fidem negavit, & infideli deterior est.* Dixi per se, quia ratione circumstantiarum potest excusari, ut si id nequit sine magnis incommodis aut difficultatibus: cum enim illi non sint in extrema necessitate salutis, non tenetur eis ita subvenire, neque cum pari obligatione in jus & curam parentum succedit. Hinc excusantur milites, qui filios infidelium redimi sinunt, quia non possunt eos alere sine magnis difficultatibus & incommodis.

§. III.

Solvuntur obiectiones.

Objicies primò contra primam conclusionem: Potest imò debet præceptum superioris servari, non obstante voluntate contrariâ inferioris: Sed hoc quod est pueros baptizari, est præceptum Dei, hoc verò quod est parentem infidelem non consentire tali Baptismo, est voluntas inferioris Deo. Ergo non obstante tali voluntate in infidelibus, possunt eorum infantes licite baptizari.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Quando plurium dominorum invicem subordinatorum voluntates contrariæ sunt, voluntati supremi obtemperari debet, tamen si repugnet voluntati inferioris, ut docet Augustinus libro 2. de natura boni dicens: *Si illud iubet potestas quod non debet facere, hic sanè contemne potestatem, timenda potestatem maiorem;* quod ibidem declarat exemplo de Curatore & Proconsule, de Proconsule & Imperatore, ac de Imperatore & Deo: Sed dominium parentum in filios est inferius, & subordinatum supremo Dei dominio. Ergo cum Deus jubeat ut omnes baptizentur, debent pueri infidelium, invitis etiam ipsorum parentibus, baptizari.

Ad objectionem respondeo distinguendo Majorem: Debet præceptum superioris servari, non obstante voluntate contrariâ inferioris, si superior velit ut suum præceptum observetur, non obstante voluntate & quocumque jure inferioris, concedo Majorem. Si superior velit ut præceptum a se impositum servetur, sine violatione juris inferioris, nego. Ita autem contingit in proposito, Deus enim præcipiendo, ut omnes etiam parvuli baptizentur, vult hoc præceptum observari, sine violatione juris naturalis quod

Tom. V.

A pater habet in prolem, quia gratia non destruit sed perficit naturam.

Similiter ad confirmationem distinguo Majorem: Quando plurium dominorum invicem subordinatorum voluntates contrariæ sunt, voluntati supremi obtemperari oportet, licet repugnet voluntati inferioris, si supremus jubeat obedi sibi, etiam repugnante inferiori contra violationem juris naturæ in sua persona, concedo Majorem. Si instituat ita sibi obediendum, ut nihil contra jus naturale, & oppositionem inferioris agatur, nego Majorem. Licet autem Deus qui juris tam naturæ quam gratiæ author est, statuere potuerit, ut ad jus gratiæ servandum ac magnificandum tanquam superius, naturæ jus si opus esset violaretur, hoc tamen noluit, imò potius, cum disponat omnia suaviter, & gratia non destruat sed perficiat naturam, voluit ut per ea quæ spectant ad fidem, & ad ordinem gratiæ pertinent, nulla in jus naturæ fieret irruptio. Hinc Christus conferens Ecclesiæ potestatem prædicandi Evangelium ubique Gentium, non ei auctoritatem dedit, quâ minis, armis, & vi, ad Baptismum suscipiendum infideles cogeret, neque misit Apostolos ut milites armatos, cum seculari potentia, sed inopes, absque armis, & virga, qui suasionibus, mansuetudine, beneficiis, miraculis, & exemplis homines allicerent, & ad Christum Redemptorem ducerent, ut docuit Concilium Toleranum 4. Et hoc quidem rationabiliter: Primò quia cum ad fidem internam nemo cogi possit, lex Evangelica quæ non nisi per fidem corde suscipitur, vi, injuria, metu, aliisque ejusmodi violentiis non propagaretur. Secundò, quia cum intentio Christi esset persuadere universo orbi fidem, non qualemcumque, sed eam quæ per solam dilectionem operatur: charitati autem sive dilectioni, nihil magis sit adversum, quam vis, injuria, & metus, congruum fuit ut ad eam nemo ejusmodi violentiis cogere tur. Tertiò, ne fides quæ naturalis rationis vires excedit, per violentiam Gentibus prædicata, exosa fieret, & quasi tyrannis existimaretur, ac diaboli figmentum rationi repugnans. Quartò, ut hac excellentiâ lex nostra, cum Mahumeti perfidia comparata, resplenderet: ista enim tanquam quæ nullâ ratione persuaderi poterat, vi & armis in mundum obruta est: nostra verò fides, per homines inermes, & mites, solâ veritatis vi ac energiâ, mundum vicit, & Philosophos ac Imperatores debellavit. Unde egregiè Chrysostomus serm. 3. Pentecostes: *Peragrarunt Piscatores orbem terrarum, & infirmum eum inventientes, ad sanitatem reduxerunt, & in ruinâ positum, ad stabilitatem revocaverunt; non scuta moventes, non arcus tendentes, non sagittas mittentes, non pecuniam largientes, non in eloquentia confidentes, sed regnum celorum possidentes, non habentes humana solatia, habentes autem Dominum secum.* Peragrarunt universum orbem oves simul cum lupis, & vulnerata à bestiis non sunt oves, sed magis lupi ad ovium mansuetudinem sunt conversi.

Objicies secundò: Licet parentes infideles habeant dominium in suos filios, potest tamen princeps subditos, subjectione etiam duntaxat civili, privare tali dominio, quando eo abutuntur: Sed infidels nolentes suos filios baptizari, abutuntur dominio quod habent in ipsos, contra honorem Dei, & parvulorum salutem: Ergo poterunt privari tali jure, & consequenter

T ij

eorum

eorum infantes licite baptizari.

77. Confirmatur primò: Si parens vellet interficere filium, posset infans justè non obstante jure naturæ quod habet in eum, vi eripi: Ergo multò magis si nolit eum baptizari, salus enim animæ præferri debet vitæ corporis.

78. Confirmatur secundo: Potestas defendendi innocentes, jure naturæ competit principi, imò & cuilibet particulari. Sed pueri sunt innocentes, & patiuntur maximum damnum, si non baptizentur: Ergo jure naturæ licitum est principi eos baptizare, & si opus fuerit, de potestate parentum eripere.

79. Ad objectionem respondeo distinguendo Majorem: Potest princeps privare subditos dominio quod habent in filios, quando illo abutuntur contra jus naturæ, vel civile, concedo. Quando eo abutuntur contra legem supernaturalem, qualis est quæ obligat ad baptismum, si sint infideles, nego. Cum enim potestas civilis sit merè naturalis, & ab hominibus dimanans, non potest extra jus naturæ se extendere ad legem supernaturalem, ejusque observantiam, sed hoc pertinet ad aliam potestatem superiorem, quæ est immediatè à Deo, nimirum ad potestatem juri dictio- nis spiritualis, primò & per se & cum tota plenitudine residens in Summo Pontifice, cui cum infideles non baptizati non subdantur, consequens est eos à nullo principe posse privari jure & dominio naturali quod habent supra filios, quando eo contra legem supernaturalem, & parvulorum salutem abutuntur. Ex quo facile solvitur prima confirmatio, & intelligitur ratio quare si contingeret quod pater infidelis vellet occidere filium, posset privari jure quod habet supra illum, & ab ejus potestate eripi, & tamen non possit tali jure privari, ex eo quod non vult permittere ut baptizetur: volendo enim eum occidere, peccaret contra jus naturale, cujus cura per se pertinet ad principem temporalem, at verò ex eo quod nolit permittere ut baptizetur, peccat contra jus supernaturale, ad cujus defensionem potestas secularis non se extendit. Unde

80. Ad secundam confirmationem, distinguo Majorem: Potestas defendendi innocentes contra damnum in rebus quæ jure naturæ sunt ipsis debita, convenit principi, imò & cuilibet particulari, jure naturæ, concedo Majorem. Potestas defendendi innocentes contra damnum in rebus supernaturalibus, nego Majorem. Damnum enim supernaturale, non est contra justitiam naturalem, neque contra finem politicum, proindeque vindicari non potest ab eo qui solum habet potestatem politicam. Similiter distinguo secundam partem Minoris: Pueri, si non baptizentur, patiuntur maximum damnum, in rebus jure naturæ ipsis debitis, nego Minorem. In rebus supernaturalibus, concedo Minorem, & nego Consequentiam.

81. Obijcies tertio contra secundam conclusionem: Dominium quod quis habet in captivum, vel in mancipium, non dat illi jus ad supernaturalia: Sed baptizare parvulum est aliquid pertinens ad ordinem supernaturalem: Ergo dominium quod quis habet in captivum, vel in mancipium, non dat illi jus ad baptizandum ejus filium, ipso invito & renuente.

82. Respondeo hoc argumentum solum probare dominium quod quis habet in captivum non importare immediatè & per se autoritatem ad baptizandos ejus filios, ipso invito, sed tantum quasi

A per accidens & secundariò: licet enim illud gentium quo captivi mancipantur, per se rectè ad supernaturalia non pertinet, imò tamen & quasi per accidens ad ea se extendendo facultatem separandi per donationem aut venditionem filios à parentibus, eo sine utroque zentur.

Dices, per donationem aut venditionem non auferitur à patre servus jus paternum: Ergo sine jura patriæ potestati, cum ipso invito, filii baptizantur.

Respondeo quod jus radicale non auferitur à patre per venditionem aut donationem, sed auferitur jus proximum & expeditum; & sic sine fine temporali licet potest hoc jus impediri, tamen magis sine spirituali & supernaturali, cujus temporalia & transitoria subvenire debent.

DISPVATIO IV.

De Effectibus Baptismi.

Ad questionem 69. Divi Thomæ.

C Considerata causâ Baptismi effectivâ, & subjeclivâ, consequens est ut de virtute ejus effectibus differamus, & quædam S. Thomas quæst. 69. breviter exponamus.

ARTICULUS PRIMUS.

Quinam sint effectus Baptismi?

Dico primò, omnia peccata tolli per baptismum.

Conclusio est certa de fide, ac definita Florentino in decreto unionis, ubi de Baptismo dicitur: Huius sacramenti effectus est remissio omnis culpe originalis & actualis. Id etiam aperte docent SS. Patres: Augustinus enim libro 1. de peccatorum meritis cap. 15. hæc scribit: Genus carne tantummodo trahitur peccatum originale: generante autem Spiritu, non solum originale, sed etiam voluntarium sit remissio peccatorum. Similia habet Cyprianus, vel auctor sermonis de ablutione pedum, ubi de Baptismo ait: à abdito & secretissimo Spiritus Sancti munere, lav gratia liquor emundat, sic lavans quæ parentis labe infecerat: ut neque actualis nec originale culpa vestigia relinquat.

Idem docet S. Thomas hic art. 1. ubi nostram conclusionem probat in argumento sed contra, ex illo Ezechielis 36. Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris. Quem locum S. Hieronymus libro 1. & D. Cyprianus libro 4. Epistola 7. & S. Ananias Epistola ad Serapionem, Theodoretus, & alii, de aqua Baptismi exponunt.

In corpore verò articuli sic discurrit: Per baptismum moritur homo vetustati peccati, & incipit vivere vitæ gratia, ut docet Apostolus ad Romanos 6. Sed omne peccatum ad pristinum verbum pertinet: Ergo per baptismum tollitur omne peccatum. Hinc SS. Patres, & Scripturæ Interpretes, docent transitum filiorum Israel per mare rubrum, quandam fuisse Baptismi figuram sicut in mari rubro hostes à tergo filii Israel persequentes, submersi sunt in aquis maris: ita in aquis Baptismi suffocantur & dantur